

העולם של מעשה בראשית, ובחביבות שלהם הניח את המעשה שלהם שיהיו אחרונים למעשה בראשית. ואמר עליו נעשה אדם.

ולמה? אלא בשביל החביבות של אביהם שבשמים שנקרא ישראל, והם היו עתידים להקרא בשמו ישראל, כנס את העליונים והתחתונים לתת חלק מפלם. משום שאם יחטא האדם, כלם נמצאים חסרים בהם מאותו החלק שנתנו בו, וכלם יבקשו רחמים בשבילו. והוא נתן בהם משלו, משום שמרוים לו עשה למענך אם לא למעננו, בשביל אותו החלק שלך שנתת בישראל. זהו שפתוב כי חלק ה' עמו. והוא מוחל להם בשביל אותו החלק שלו של שמו שנתן בהם.

שאם לא יתנו הם מעצמם חלק בו ברצונם, כלם היו טוענים עליו, שאתה נטלת מעמנו על פרחנו חלקנו שהוא באדם מכל אחד ואחד, ולא היו מרחמים עליו. וכדי שלא יהיה להם פתחון פה, משום זה לא רצה לטל חלק אלא ברצונם.

כמו זה שנאמר ברוצה הנאמן, עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם. ומשום שהמזיקים סרחו לו ולא רצו לתת בו חלק, ואמרו מה אנוש פי תזכרנו וגו', לא ברא להם לבושים, שהם הגופים שלהם, והם שונאים אותם. ועל פן הממנים שעל שבעים ושפים אמות שהם לפניך, כמו כאשר ישראל מחיבים לאביהם שבשמים, אותם אמות העולם הם רצועות בידי בורא העולם להלקותם בהם.

ובשחוזרים בתשובה, זורק את אינו אלא בידי של מי שנוטל,

דילהון, אנה לעובדא דילהון דיהון בתראין לעובדא דבראשית. ואמר עליה נעשה אדם.

ואמאי אלא בגין חביבו דאבוהון דבשמאי דאתקרי ישראל. ואנון הו עתידין לאתקרי בשמה ישראל, פניש לעלאין ותתאין למיהב חולקא מפלהו. בגין דאי יחוב אדם, פלהו אשתכחו חסרין בהון, מההוא חולקא דיהבו ביה, וכלהו יבעון רחמי בגינה. ואיהו ירב בהון מדילה, בגין דמרון ליה עשה למענך אם לא למעננו, בגין ההוא חולקא דילך דיהבת בישראל. הדא הוא דכתיב (דברים לב ט) פי חלק יי עמו. ואיהו מחיל לון בגין ההוא חולקא דילה דשמה דיהב בהון.

דאם לא יהיבו אנון מגרמיהו חולקא ביה ברעותיהו, פלהו הו טענין עליה, דאנת נטילת מנן על כרחנא, חולקא דאיהו באדם מכל חד וחד, ולא הו מרחמי עליה. ובגין דלא יהא לון פתחון פה. בגין דא לא בעא לנטלא חולקא אלא ברעותא דילהון.

בגונא דא דאתמר ברעיא מהימנא, (תהלים סח ט) עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם. ובגין דמזיקין סרחו לגבה, ולא בעו למיהב ביה חולקא, ואמרו (שם פ ח ה) מה אנוש פי תזכרנו וגו', לא ברא לון לבושין דאנון גופין דלהון. ואנון שנאין לון. ועל פן ממנן דעל ע"ב אמין, דאנון קמך, פגונא דא פד ישראל מחיבין לאבוהון דבשמאי, אנון אמין דעלמא רצועין בידי דבורא עלמין לאלקאה לון בהו.

וכר חזרין בתיובתא זריק רצועין מידה, ולא יהא בהון ממש. דחילא דרצועין לאו איהו אלא בידי דמאן דנטיל. דעליהו אתמר הרצועות מדו, ולא יהיה בהם ממש. שהפח של הרצועות

(ישעיה מ"ז) כָּל הַגּוֹיִים כְּאֵין נִגְדוּ. וּבִגִּין דִּישְׂרָאֵל אֵית בְּהוּ חוּלְקָא מְבוֹרָא עֲלַמִּין דְּאִיהוּ עֲלֵת עַל כִּלְא. וּמַעֲשֵׁר סְפִירָאן וּמְכַרְסִין וּמְלֹאכִין וְכוּכְבֵּיא וּמְזִלִין כַּד חֲזַרִין בְּתִשׁוּבָה מִכָּל מַה דְּאִתְנַטְלוּ בְּעוֹן רַחֲמֵי עֲלֵיהוּ. בַּר מַשְׁדִּין וּמְזִיקִין וְחִילִין דְּמִסְאָבוּ, דְּאִתְמַר בִּישְׂרָאֵל (ויקרא יח כד) אֵל תִּטְמְאוּ בְּכָל אֵלֶּה, דְּלִית לוֹן חוּלְקָא בְּהוֹן.

וּבִגִּין דָּא אַמִּין דְּעֲלָמָא דְנִשְׁמַתִּין דִּילְהוֹן מְאֻנּוֹן חִילִין דְּמִסְאָבוּ, לִית לְשִׁתְּפָא בְּהוֹן לְאִכִּילָה וּשְׁתִּיה, וְלֹא בְּכָל עוֹבְדֵיהוֹן, דְּעֲלֵיהוּ כְּתִיב (דברים ד יט) אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', (שם יד ב) וּבַךְ בָּחַר ה'. וְעֲלֵיהוּ אִתְמַר (מיכה ד ה) כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיוּ וְגו', דְּאִיהוּ יַחֲדִיד וּמִיחַד בְּכָל מְשַׁרְיָן (דף קמא ע"ב) דְּכִלְיָן בְּהוֹן.

וּבִגִּין דִּישְׂרָאֵל כְּלִילָן מַעֲלָאִין וְתַתְּאִין, וְעֲלֵת עַל כִּלְא שׁוּי שְׁמַה בְּהוֹן, וְאַנּוֹן רַחֲמִין יַתִּיר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרַת, בְּגִין דְּאִית לוֹן חוּלְקָא בְּסְפִירָן, מַה דְּלֹא הָכִי בְּמִלְאכִין. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל אַנּוֹן עַדְבִּיהַ וְאַחְסַנְתַּה, כְּגוֹנָא דְּבִנִּין לְגַבֵּי אַבוּהוֹן. דְּמִלְאכִין לָאו אַנּוֹן לְגַבֵּי סְפִירָן אֲלֹא כְּסוּסוֹן לְגַבֵּי דְרוּכְבֵי עֲלֵיהוּ. אֲבָל יִשְׂרָאֵל בְּנִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוּקְמוּהָ מְאֻרֵי מַתְנִיתִין אִין יִשְׂרָאֵל נִגְאֲלִין עַד שִׁישְׁתַּעְבְּדוּ בְּשַׁבְּעִין וְתַרִּין אַמִּין. וּבִגִּין דָּא כִּלְל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּסַנְחַרִּיב שַׁבְּעִין וְתַרִּין אַמִּין, לְקַיִם בְּהוֹן (שמות יז טז) מִלְחָמָה לֵיה' בְּעַמְלַק מְדוּר דוּר.

וְלִקְבֵּל שַׁבְּעִין וְתַרִּין שָׁרִים אַנּוֹן שְׁמַהֲן שַׁבְּעִין וְתַרִּין דְּוִיסַע וְיָבֵא וַיֵּט, לְקַיִמָא בְּהוֹן (ישעיה יט א) הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עַ"ב ק"ל, לְנִטְלָא מַגִּיהוֹן נוֹקְמָא מַעֲמַלַק דְּכִלְיָל שַׁבְּעִין וְתַרִּין

שְׁעֲלֵיהֶם נֹאמַר כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ. וּמַשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל יֵשׁ בְּהֶם חֶלֶק מְבוֹרָא עוֹלָמוֹת שְׁהוּא עֲלֵת עַל הַכֹּל, וּמַעֲשֵׁר הַסְּפִירוֹת וּמַהֲמִלְאכִים וּמַהֲפִסְאוֹת וְהַכּוּכְבִּים וְהַמְּזִלוֹת, כְּשַׁחֲזוֹרִים בְּתִשׁוּבָה, מִכָּל מַה שְׁנִטְלוּ מִבְּקָשִׁים עֲלֵיהֶם רַחֲמִים, חוּץ מִשְׁדֵּים וּמְזִיקִים וְכַחוֹת הַטְּמָאָה, שְׁנֹאמַר בִּישְׂרָאֵל אֵל תִּטְמְאוּ בְּכָל אֵלֶּה, שְׁאִין לְהֶם חֶלֶק בְּהֶם.

וּמַשּׁוּם זֶה אַמּוֹת הָעוֹלָם, שְׁנִשְׁמוֹתֵיהֶם מְאוֹתָם כַּחוֹת הַטְּמָאָה, אִין לְהַשְׁתַּחֲוֶה עִמָּם בְּאִכִּילָה וּשְׁתִּיה, וְלֹא בְּכָל מַעֲשִׂיהֶם, שְׁעֲלֵיהֶם כְּתוּב אֲשֶׁר חָלַק ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו', וּבַךְ בָּחַר ה'. וְעֲלֵיהֶם נֹאמַר כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיוּ וְגו', שְׁהוּא יַחֲדִיד וּמִיחַד בְּכָל הַמַּחְנוֹת שְׁכֹלִילִים בְּהֶם.

וּמַשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל כְּלִילִים מַעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחֹנִים, וְעֲלֵת עַל הַכֹּל שֵׁם אֵת שְׁמוֹ בְּהֶם, וְהֶם אֲהוּבִים יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרַת, מַשּׁוּם שִׁישׁ לְהֶם חֶלֶק בְּסְפִירוֹת מַה שְׁאִין כֹּן בְּמִלְאכִים, מַשּׁוּם שִׁישְׂרָאֵל הֵם גּוֹרְלוֹ וְנַחֲלָתוֹ, כְּמוֹ שְׁהַבְּנִים אֲצֵל אֲבֵיהֶם. שְׁהַמְּלֹאכִים אִינָם אֵל הַסְּפִירוֹת אֲלֹא כְּמוֹ סוּסִים אֵל הַרוּכְבִּים עֲלֵיהֶם, אֲבָל יִשְׂרָאֵל בְּנִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּפְרִשׁוּהָ בְּעֲלֵי הַמְּשֻׁנָה, אִין יִשְׂרָאֵל נִגְאֲלִים עַד שִׁישְׁתַּעְבְּדוּ בְּשַׁבְּעִים וּשְׁתִּים אַמּוֹת. וּמַשּׁוּם זֶה כִּלְל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּסַנְחַרִּיב אֵת שַׁבְּעִים וּשְׁתִּים הַאֲמּוֹת, לְקַיִם בְּהֶם מִלְחָמָה לֵיה' בְּעַמְלַק מְדוּר דוּר.

וּכְנִגְדַּ שַׁבְּעִים וּשְׁנַיִם שָׁרִים הֵם הַשְּׁמוֹת שַׁבְּעִים וּשְׁנַיִם שֶׁל וַיִּסַּע וְיָבֵא וַיֵּט, לְקַיִם בְּהֶם הִנֵּה ה' רֹכֵב עַל עַ"ב ק"ל, לְטַל מִהֶם נִקְמָה מַעֲמַלַק שְׁכּוֹלֵל בּוֹ שַׁבְּעִים

ושפתים אמות. וכנגד שבועים
ושנים שמות ויכלו הוא שעולה
שבועים ושפתים.

וזה עליו נאמר שזרע כל
הזרעונים בבת אחת יחידה, והיא
הפלה, שבת המלכה מן הקדוש
ברוך הוא, שהיא תפארת
והמעשה שלו. ומשום שכל
בריות בראשית נכללים בה, לכך
התחילה התורה בכי"ת
מבראשית, והיא בת זוגו של
תפארת אדם, כל אחד נתן בו
חלקו.

והקדוש ברוך הוא נתן אותה
גדולה ושולטת עליהם, משום
שכלם נבראו באות י', בת יחידה
הפלולה מעשר אמירות, ועשר
אלהים. ה' פלולה מחמשה
אורות, האור של היום הראשון.
ו' ששה עמודי אמת. יום הששי
ה', שבשביל שביום הששי ו',
נשלמה ה' בבת אחת.

בא וראה, כשיש לספירות
לעשות פעלה בשם ידוע, שמשם
פעלה, לא תשתלם ולא תעשה
עד שכל ספירה נותנת שם חלקה
(בחה). זה נותן שם האותיות שהם
כל הגונים השחורים מהצד של
בת יחידה, והם הנקודות האדמות
מצדם של שלשת האבות, וזה
נותן וכו' עד שנכללות באותו
השם של כל הספירות. (עכ"מ).

עוד לפרשת וירא אליו

אמר רבי שמעון, מהו וירא
אליו? אלא כמו שהראה הקדוש
ברוך הוא לאדם הראשון דור דור
ופרנסיו, דור דור ומנהיגיו, כפי
הראה לאברם ואמר לו: בדור
הזה יהיו צדיקים, ובדור הזה
בינוניים, ובדור הזה רשעים.

אמר רבי יוסי, המנורה הקדושה, הרי פרושה הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (שנאמר דברים

אמין ביה. ולקבל שבועין ותריין שמהן איהו
ויכלו דסליק שבועין ותריין.

ודא עלה אתמר דזרע פל זרעונין בבת אחת
יחידה והיא פלה שבת מלפנתא מן קודשא
ברוך הוא, דאיהו תפארת ומעשה דילה. ובגין
דכל ברין דבראשית אתפלילין בה, לכך
התחילה תורה בכי"ת מן בראשית. ואיהי בת
זוגה דתפארת אדם פל חד יהיב ביה חולקה.
וקודשא ברוך הוא יהיב לה רב ושליט עליהו,
בגין דכלהו אתבריאוו באת יו"ד בת
יחידא פלילא מעשר אמירון, ועשר אלהים.
ה' פלילא מחמש אורין אור דיומא קדמאה.
ו' שית סמכין דקשוט. יום הששי ה' דבגין
דביום הששי ו' אשתלים ה' בבת אחת.

תא חזי פד אית לספירין למעבד פעלה בשם
ידיע, דמתמן הפעלה, לא אשתלים ולא
אתעביד עד דכל ספירה יהיב תמן חולקא.
(ג"א חילקא) דא יהיב תמן אתון דאנון פל גוונין
אפמין מסטרא דבת יחידה. ואנון סומקין
נקודין מסטרא דתלת אבהן. ודא יהיב וכו'
עד דאתפליל בההוא שמה פל ספירין (עכ"מ).

עוד לפרשת וירא אליו.

אמר רבי שמעון מאי (בראשית יח א) וירא אליו.
אלא קודשא ברוך הוא פגונא דאחזי
לאדם קדמאה, דור דור ופרנסיו דור דור
ומנהיגיו, הכי אחזי ליה לאברהם ואמר ליה,
בהאי דרא יהון צדיקים, ובהאי דרא בינוניים,
ובהאי דרא רשעים.

אמר רבי יוסי, בוצינא קדישא, הא אוקמוה
הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (שנאמר
דברים י"ב) ועתה ישראל וגו', כי אם ליראה,

אמר רבי יוסי, המנורה הקדושה, הרי פרושה הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים (שנאמר דברים